

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Andreas Lindén : Den ekologiska dimensionen av bioekonomi. Västra Nyland 15.8.2017.

Andreas Lindén

Den ekologiska dimensionen av bioekonomi

Bioekonomi är ett relativt nytt begrepp, som dyker upp vart man än blickar. Med bioekonomi menas ett system, där ekonomin baserar sig – åtminstone i hög grad – på ett hållbart bruk av förnybara resurser, t.ex. vid produktion av bränsle, el, gödsel eller vilka produkter som helst. I idealfallet skulle vi ha cirkulär ekonomi, där all materia återvinns eller används till godo i stället för att dumpas på en soptipp.

Om det för den sakens skull är värt att lyfta fram en ny term delar åsikterna. Det finns en risk att modetermen blir flertydig eller svårtolkad och används för att gynna egna intressen, t.ex. för gröntvätt. Själv tror och hoppas jag att poängen med att lyfta fram termen bioekonomi är att skapa kontrast till den gamla principen för ekonomisk utveckling, som i stor grad baserar sig på icke-förnybara resurser och utsläpp som belastar miljön.

Det är inget nytt med dessa tankar eller upplyftandet av nya termer för detta ändamål. I Rio de Janeiro år 1992 undertecknade 168 länder FNs mångfaldskonvention, vars syfte vara att bevara biologisk mångfald eller *biodiversitet*, samt att nyttja naturresurser enligt principen för *hållbar utveckling*. Biodiversitet och hållbar utveckling var nya begrepp då, men är fortfarande stommen för bioekonomi. Största skillnaden är väl att bioekonomi i högre grad poängterar att ekonomin och samhället är en del av det hela.

Vid Yrkeshögskolan Novia i Ekenäs sitter jag i ett forskarteam inom bioekonomi. Man kan fråga sig vad en bioekonomiforskare sysslar med, då det är frågan om ett högst interdisciplinärt fält. Många av oss är ekologer, d.v.s. "klassiska biologer", som studerar organismers förekomst, tillstånd, förökning och överlevnad i olika miljöförhållanden. Det är just denna ekologiska kunskap som är grunden för utövandet av hållbar utveckling inom bioekonomi. För att kunna bedöma konsekvenserna för nyttjandet av naturresurser, måste vi dels kunna mäta naturens mångfald och välmående, dels kunna förutsäga hur situationen skulle se ut normalt, om vi inte gjorde några ingrepp eller t.ex. brassade på som normalt. Vad händer med blågröna algerna i Pojoviken, eller fågelbestånden i våra skogar då vi utövar nya former av jord och skogsbruk? Det måste finnas en solid vetenskaplig bas för de beslut som fattas inom vårt nya bioekonomiska samhälle och för de miljökonsekvensbedömningar som konsultföretag i praktiken utför.

De ekologiska system vi studerar är ofta komplicerade och påverkas också i hög grad av slumpen. Det leder till att förutsägbarheten ofta är låg, även med de bästa matematiska modellerna, betydligt värre än till exempel i väderprognoser. Trots det behövs just denna typ av kunskap och närmelsesätt om vi vill utöva en i vetenskapen förankrad evidensbaserad bioekonomi. Annars är det bara tomt prat.

Andreas Lindén är specialforskare vid Yrkeshögskolan Novia i Raseborg